

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Zpráva o hodnocení kvality spolupráce Krnov

Adam Staveník, Silvia Zat'ková

Září, 2020

Obsah:

Seznam obrazových příloh	2
1 Seznam použitých zkratk	4
2 Manažerské shrnutí.....	5
3 Základní terminologie.....	6
1.1. Sociální vyloučení.....	8
2 Metodologie a cílová skupina evaluace.....	9
3 Limity procesní evaluace.....	12
4 Popis výchozího stavu spolupráce aktérů v lokalitě	12
5 Popis klíčových aktivit realizovaných v lokalitě v rámci spolupráce	14
6 Vyhodnocení spolupráce z perspektivy zapojených aktérů.....	16
6.1 Fungování PS, koordinace a síťování místních aktérů	16
6.2 Motivace místních aktérů.....	19
6.3 Spokojenost s organizací PS a kvalita organizačního zajištění	20
6.4 Komunikace a řešení problémů	22
6.5 Vnímání KIV ze strany členů PS.....	23
6.6 Udržitelnost	26
7 Zhodnocení spolupráce a doporučení do budoucna	26

Seznam obrazových příloh:

Obrázek 1 Schéma – Výstupy ASZ týkající území města Krnova	13
--	----

Seznam grafů:

Graf 1 – Míra souhlasu s výroky ohledně významu dokumentu MPI	17
Graf 2 – Míra souhlasu s vybranými výroky o spolupráci s ASZ.....	18
Graf 3 – Míra souhlasu s vybranými důvody účasti na PS.....	20
Graf 4 – Míra spokojenosti s organizací setkávání PS	21
Graf 5 – Míra souhlasu s vybranými výroky o spolupráci s ASZ.....	21
Graf 6 – Míra souhlasu s výroky ohledně fungování a atmosféry setkávání PS	22
Graf 7 – Míra souhlasu s vybranými výroky ohledně spolupráce s Agenturou	23
Graf 8 – Hodnocení KIV ve vybraných parametrech členy a členkami PS	25

Seznam tabulek:

Tabulka 1 – Harmonogram evaluace v Krnově.....	11
Tabulka 2 – Popis klíčových aktivit, jejich realizace, doplněno o komentář	14
Tabulka 3 – Potřeba většího zapojení institucí nebo orgánu do spolupráce pro rozvoj IKV.....	19

1 Seznam použitých zkratek

ASZ – Agentura pro sociální začleňování

AP – asistent pedagoga

ČSÚ – Český statistický úřad

ČŠI – Česká školní inspekce

DVPP – další vzdělávání pedagogických pracovníků

IKV – inkluzivní a kvalitní vzdělávání

IVP – individuální vzdělávací plán

KIV – koordinátor/ka inkluzivního vzdělávání

LMP – lehké mentální postižení

MPI – Místní plán inkluze

MŠ – mateřská škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

NNO – nevládní nezisková organizace

NZDM – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

OSPOD – Oddělení sociálně-právní ochrany dětí

OPZ – Operační program Zaměstnanost

ORP – obec s rozšířenou působností

PO – podpůrné opatření

PPP – Pedagogicko-psychologická poradna

PS – pracovní skupina

SLDB – Sčítání lidu, domů a bytů

SPC – Speciálně pedagogické centrum

SPSZ – Strategický plán sociálního začleňování

SŠ – střední škola

SV – sociální vyloučení

SVL – sociálně vyloučená lokalita/lokality

SVP – speciální vzdělávací potřeby

SZ – sociální znevýhodnění

ŠA – školní asistent

Šablony – Šablony pro MŠ a ZŠ – podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování

ŠPZ – školské poradenské zařízení

Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, reg. č. projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586.

Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

VA – vstupní analýza Agentury pro sociální začleňování

ZŠ – základní škola

2 Manažerské shrnutí

Následující zpráva předkládá výsledky zhodnocení spolupráce Agentury pro sociální začleňování (dále jen ASZ) s městem Krnov v letech 2016-2020, a to na základě analýzy výstupů a výsledků implementace MPI. ASZ v Krnově působí od roku 2013, přičemž strategický dokument MPI byl schválen v roce 2016. Během působení ASZ v Krnově se událo několik změn v organizační činnosti ASZ. Za zásadní z těchto změn lze považovat projektové osamostatnění oblasti vzdělávání v roce 2016, čímž došlo k navýšení pracovních kapacit působících v lokalitě o koordinátorku inkluzivního vzdělávání (KIV), která převzala již vytvořenou pracovní skupinu zaměřenou na vzdělávání. Působení KIV je dnes aktéry v lokalitě hodnoceno pozitivně, dokázala si u nich vybudovat důvěru a navázat na již rozběhnutou spolupráci. Prvním zásadním úkolem KIV v lokalitě bylo spolu s relevantními aktéry v oblasti vzdělávání vytvořit strategický dokument Místní plán inkluze (MPI). Hodnocení tohoto dokumentu aktéry, kteří se podílejí na realizaci opatření na podporu IKV ve městě, je spíše pozitivní. Jedná se o zásadní dokument pro rozvoj vzdělávání, jež vyjasňuje role jednotlivých aktérů a priority v oblasti realizovaných opatření. Aktérům se dále podařilo vytvořit vhodnou komunikační strategii, která pomáhá informovat veřejnost o tématech inkluzivního a kvalitního vzdělávání (IKV).

V podobném duchu se nese i hodnocení aktivit pořádaných ASZ (veřejná setkání, workshopy). Z pohledu členů a členek byla veřejná setkání a workshopy přínosné a dobře organizované.

Přínos existence pracovní skupiny Vzdělávání stojí zejména na možnosti aktérů podílet se na řešení problémů spojených s IKV a na vzájemném sdílení zkušeností v rámci pracovní skupiny. Na druhou stranu setkání pracovní skupiny podle hodnocení dotázaných členů nebyla příležitostí k získávání nových znalostí v oblasti tvorby projektů, což však ani nebylo prioritou v činnosti pracovní skupiny, vzhledem k tomu, že místní aktéři podporu v oblasti projektů a projektových žádostí pokrývají z jiných zdrojů.

Atmosféra setkání pracovních skupin byla celkově hodnocená kladně, dotazovaní aktéři mají zájem řešit a podílet se na rozvoji IKV v Krnově, zároveň vnímají spolupráci s ASZ přínosnou pro minulý i budoucí rozvoj IKV v oblasti vzdělávání.

V současnosti není podle KIV v lokalitě potřeba intenzivního setkávání členů pracovní skupiny, kdy se skupina setkává zhruba desetkrát ročně, což i samotní členové považují za dostačující. Komunikace a vztahy mezi aktéry pracovní skupiny jsou tak zřejmě dobře nastaveny a lze je považovat za funkční, nicméně podle respondentů a respondentek by bylo vhodné, kdyby se do spolupráce více zapojil OSPOD a kraj.

3 Základní terminologie

Agentura pro sociální začleňování, která je jedním z odborů Ministerstva pro místní rozvoj ČR, byla v roce 2008 ustavena jako ústřední nástroj státní správy pro řešení sociálního začleňování. Jejími dvěma základními úkoly je zajištění podpory obcím v procesu sociální integrace a odborná koordinace řešení sociálního vyloučení na národní úrovni. ASZ podporuje obce a města v tom, aby mohly plnit svoji funkci v zajišťování rovného přístupu ke vzdělávání, bydlení, zaměstnání, zdravotní péči a dalším zdrojům a institucím všem svým občanům bez ohledu na jejich sociální status.

Základním nástrojem ASZ při řešení sociálního vyloučení v konkrétní obci je síťování a propojování relevantních místních aktérů, které je nezbytným předpokladem pro implementaci integračních procesů. K tomu slouží tzv. Lokální partnerství (LP), platforma, v jejímž rámci se koordinovaně řeší jednotlivé problematické oblasti prostřednictvím vytčení strategických cílů a naplánování konkrétních opatření pro jejich naplňování. Obec vytváří ve spolupráci s pracovní skupinou pro vzdělávání a zástupci ASZ (lokální konzultant a konzultant pro inkluzivní vzdělávání) Místní plán inkluze v oblasti vzdělávání (dále jen MPI).

Cílem MPI je systemizace opatření na podporu inkluzivního vzdělávání v obci v rámci místní vzdělávací soustavy. Plán je vypracován na dobu 3 let. Návrh plánu obsahuje identifikaci problémů v oblasti inkluzivního vzdělávání a rámcový návrh možných opatření řešících daný problém. Opatření přijatá v rámci MPI řeší především problematiku zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků s potřebou podpůrných opatření, zejména zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků socioekonomicky znevýhodněných a pocházejících z odlišného kulturního prostředí, tj. dětí a žáků žijících v sociálně

vyločených lokalitách či ohrožených sociálním vyloučením, a problematiku desegregace škol. V návaznosti na desegregaci škol a kvalitu vzdělávání zmíněných cílových skupin může MPI obsahovat opatření zaměřená na kapacity škol a školských zařízení vyplývající z potřeb území s ohledem na cílové skupiny.

MPI je zpracován v kontextu předpokládaného demografického a sociálně ekonomického vývoje a s ohledem na efektivitu vzdělávací soustavy v místě s ohledem na počty výše zmíněných skupin. Pro nastavení opatření také slouží analýza místní vzdělávací sítě, která popisuje místní vzdělávací síť jak kvalitativně, tak kvantitativně; jsou zjišťovány systémové bariéry v přístupu ke vzdělávání a navrhována opatření na jejich překonávání.

ASZ dlouhodobě odborně mapuje problém sociálního vyloučení a možnosti jeho řešení a snaží se o rozšíření sociálně inkluzivního diskurzu. V lokálních samosprávách působí ve prospěch implementace nových způsobů práce představovaných především propojením, koordinací a aktivizací místních aktérů. Sociální problémy se snaží pojmenovávat přesně, v celé jejich šíři a s ohledem na jejich příčiny, čímž umožňuje změnu vnímání problémů aktéry místní sociální politiky. Může poskytnout alternativu k segregačním a restriktivním praktikám, v nichž řada lokálních politiků vidí jediný nástroj řešení.

V rámci své práce však naráží také na značné limity. Základní limit tvoří skutečnost, že ASZ nedisponuje žádnými pravomocemi vůči obcím a samosprávám ani vlastními finančními zdroji. Sehrává tak úlohu odborného poradce a motivátora. Disponuje rovněž jen velmi omezenými možnostmi systémového ovlivňování na úrovni národní politiky, neboť nemá žádné legislativní ani exekutivní pravomoci. ASZ je tedy pouze zprostředkujícím aktérem, který nemá přímý vliv na stav sociálního vyloučení a sociálně vyloučených lokalit v obcích.

V současné době je nejsilnějším nástrojem vlivu na obce v rukou ASZ Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL), který umožňuje obcím spolupracujícím s ASZ exkluzivně podávat projekty do uzavřených nesoutěžních výzev, kde jsou pro ně předem alokovány značné finanční zdroje. Projektové poradenství v rámci KPSVL se tak stává zásadní intervencí ASZ ovlivňující řešení sociálního začleňování v obcích.

1.1. Sociální vyloučení

Pod pojmem sociální vyloučení chápeme proces vylučování lidí nebo skupin lidí na okraj společnosti, do chudoby a izolace. Tento způsob vyloučení se projevuje na různých úrovních, např. sociální, prostorové, ekonomické či symbolické. Sociálně vyloučení se nacházejí v situaci, kdy mají ztížený přístup ke zdrojům běžně dostupným většině obyvatel, zároveň s tím se snižuje jejich schopnost udržovat sociální kontakty s obyvateli mimo situaci sociálního vyloučení a možnosti participace na organizaci sociálního života a účasti v rozhodování. Se sociálním vyloučením je často spojena určitá míra stigmatizace ze strany většinové společnosti, která může izolaci ještě prohlubovat.

Základními indikátory sociálního vyloučení je materiální chudoba, dlouhodobá nezaměstnanost, závislost na dávkách v hmotné nouzi, nízká kvalita a nejistota v bydlení, ztížený přístup ke kvalitnímu společnému vzdělávání, vysoká míra zadlužení, výskyt rizikového chování a kriminality a vysoká míra migrace. Jednotlivé ukazatele samy o sobě sociální vyloučení nezakládají. Je to teprve jejich kombinace, která zasaženým jedincům či rodinám brání v integraci či plnohodnotném životě a na různých úrovních je vylučuje ze společnosti. Každý z uvedených aspektů sociálního vyloučení může být v různých lokalitách a u různých jejich obyvatel zastoupen v jiné míře. Různé kombinace intenzity těchto jevů pak vytváří charakter jednotlivých lokalit, které se stejně jako lokální kontext mnohdy výrazně liší. Společná všem lokalitám a jejich obyvatelům je však skutečnost, že se potýkají s několika zásadními existenčními problémy zároveň, a tudíž jejich řešení, které by směřovalo k vymanění se ze stavu sociální exkluze, je natolik obtížné, že je pro sociálně vyloučeného takřka nedosažitelné bez vnější pomoci.

Pokud dochází k vyšší koncentraci osob s kombinací několika nebo všech výše zmíněných ukazatelů, hovoříme o sociálně vyloučené lokalitě (SVL). Sociálně vyloučené lokality obvykle vznikají působením systémových aktérů či tržních mechanismů. Při jejich vzniku lze sledovat vnější příčiny tohoto procesu, jako jsou zákonné normy, tržní mechanismy a stanoviska zbytku společnosti i faktory vnitřní, které se často mezigeneračně reprodukuje (např. životní styl samotných sociálně vyloučených). Specifickou roli v sociálním vyloučení hraje etnicita. V českém kontextu se pak jedná o etnicitu romskou. Je však nutné důrazně se vyhradit proti zaměňování

pojmu sociální vyloučení s příslušností k romskému etniku. Výše uvedený popis fenoménu sociálního vyloučení jasně dokládá, že stav vyloučení ze společnosti může postihnout kohokoliv, nehledě na jeho etnickou příslušnost. Tomu také v současné době odpovídá zacílení intervencí Agentury pro sociální začleňování.

Dopady sociálního vyloučení na oblast vzdělávání jsou komplexní a projevují se v několika rovinách. Obecně lze ale říct, že děti/žáci vyrůstající v prostředí sociálního vyloučení mají menší vzdělanostní šance a jsou častěji předurčeny ke školnímu neúspěchu než jejich vrstevníci. To je dáno různými faktory individuálního a strukturálního charakteru, jakými jsou například ekonomický status rodiny, dosažené vzdělání rodičů, segregace vzdělávacího systému, nedostupnost podpůrných služeb, a další. Z hlediska školské legislativy lze tyto žáky označit za žáky se SVP z důvodu odlišných životních podmínek. V praxi školám a školským poradenským zařízením chybí jednotné a srozumitelné nástroje, které by pomohly tyto žáky bezpečně identifikovat. Jedním z důsledků je skutečnost, že údaje ve školských výkazech často neodpovídají reálné přítomnosti těchto žáků ve třídách.

2 Metodologie a cílová skupina evaluace

Předmětem evaluace je projekt „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“. Hlavním cílem projektu je v zapojených obcích dosáhnout uplatnění principů kvalitního a inkluzivního vzdělávání (IKV) na participativním základě a vytvořit podmínky pro dlouhodobé udržení a rozvoj opatření vzniklých v průběhu projektu na lokální úrovni. Klíčové aktivity (KA) projektu představují realizační nástroje ASZ na místní úrovni (spolupráce s územím, podpora odborné spolupráce, aktivizace relevantních aktérů, metodická podpora a výzkumy, analýzy a evaluace). Realizací jednotlivých KA se vytvářejí výstupy. Výstupy klíčových aktivit jsou existence a činnost pracovní skupiny Vzdělávání (PS), místní plán inkluze (MPI), poskytování projektového poradenství, vstupní analýza, komunikační plány, workshopy, semináře, stáže.

Cílem evaluace je zhodnocení procesu spolupráce ve všech klíčových aktivitách projektu vycházejících ze spolupráce s místními aktéry, se zvláštním zřetelem k dopadům na síť místních aktérů. Pokud tedy chceme zkoumat kvalitu spolupráce, ptáme se především, *jak se těmto aktérům daří spolupracovat* při naplňování výše

zmíněných klíčových aktivit za účelem podpory inkluzivního a kvalitního vzdělávání. Klíčovými aktéry se rozumí osoby či skupiny zahrnuté nebo ovlivněné evaluovaným projektem, a které byly identifikovány v evaluačním designu. Z povahy projektu se jedná primárně o zástupce ASZ (koordinátora inkluzivního vzdělávání), zřizovatele škol a školských zařízení (ŠŠZ), školy, školská zařízení, neziskové organizace, rodiče a další. Konkrétněji, cílem evaluační zprávy je vyhodnocení realizace klíčových aktivit:

- zhodnocení spolupráce v rámci PS,
- zhodnocení průběhu tvorby a schvalování MPI,
- zhodnocení průběhu a vlivu veřejných workshopů, seminářů a stáží na aktivizaci místních aktérů,
- zhodnocení spolupráce při tvorbě vstupní analýzy¹,
- zhodnocení spolupráce při nastavování komunikační strategie,
- zhodnocení poskytovaného projektového poradenství.

Smyslem hodnocení průběhu spolupráce je získat zpětnou vazbu ke spolupráci obcí a ASZ, zaměřenou na zjišťování co fungovalo, co nefungovalo a co by se mělo zlepšit, a celkově zhodnotit kvalitu spolupráce i účinnost a adekvátnost postupů Agentury.

Ukazatele kvality jsou chápány v těchto dimenzích:

- koordinace a síťování místních aktérů,
- vnímání KIV ze strany členů PS,
- spokojenost s organizací PS a kvalita organizačního zajištění,
- motivace místních aktérů,
- komunikace a řešení problémů,
- projektové poradenství,
- udržitelnost.

Proces evaluace se řídil dle Manuálu pro evaluaci individuálního projektu OPVV. Při evaluaci kvality spolupráce ve městě Krnov, která probíhala od dubna do září 2020, byla data sbírána prostřednictvím:

---

¹ Vstupní analýza vzdělávání vznikla v Krnově až po schválení MPI.

- polostrukturovaných rozhovorů se členy pracovní skupiny (ředitel a ředitelka ZŠ, zástupkyně ZŠ, ředitelka MŠ, zástupci NNO, manažerka projektu KPSVL, vedoucí odboru školství města Krnov),
- polostrukturovaného rozhovoru s KIV,
- dotazníkového šetření mezi místními aktéry.

Sesbíraná kvalitativní a kvantitativní data byla analyzována se zřetelem na zachování anonymity klíčových aktérů. V následující tabulce uvádíme harmonogram postupů evaluace.

Tabulka 1 – Harmonogram evaluace v Krnově

Aktivita	Obsah činnosti	Datum
mikrotým	Nastavení a odsouhlasení postupu	duben 2020
Desk research	Sekundární analýza dat	květen a červen 2020
Evaluační design	Vytvoření evaluačního designu v spolupráci s KIV a expertem na evaluace: prověření cílů, tvorba teorie změny, formulace evaluačních otázek, výběr evaluačních metod a nástrojů, vytvoření sítě aktérů a identifikace komunikačních partnerů, určení frekvence sběru dat	duben 2020
Tvorba evaluačních nástrojů	Identifikace potřeb dané SVL, výběr a tvorba vhodných evaluačních nástrojů (dotazníky, scénář rozhovorů)	duben 2020
Sběr dat	Zaslání dotazníků Hodnocení partnerství ²	květen/červen 2020
Rekrutace komunikačních partnerů	Napojení a domluvení termínů rozhovorů	srpen a září 2020
Sběr dat (rozhovory s členy pracovní skupiny, t. j. ředitel a	11 polostrukturovaných rozhovorů	srpen a září 2020

² Členové pracovní skupiny vzdělávání byli osloveni pomocí elektronické komunikace za cílem vyplnění dotazníku. Po dvou týdnech od rozeslání výzvy k vyplnění dotazníku byla osloveným zaslána další výzva k vyplnění dotazníku. Celkem bylo osloveno 11 osob, dotazník vyplnilo 7 z nich, míra návratnosti tedy činila 64 %.

ředitelky MŠ, ZŠ, NNO působící na území, odbor školství, manažer MPI)		
Analýza dat	Čistění dat, triangulace, kódování, etc.	červen a srpen 2020
Psaní výzkumné zprávy	Formulace zjištění a doporučení	září 2020
Zpracování připomínek od ASZ	Zpracování interních připomínek	září 2020

3 Limity procesní evaluace

Evaluace kvality spolupráce ASZ a obcí se sociálně vyloučenými lokalitami naráží na několik zásadních limitů. Některé z nich jsou obecnými metodologickými problémy evaluace sociálních jevů, jiné se týkají specifík práce ASZ.

V úvodu je potřebné zmínit, že jde o interní evaluaci. Z povahy interní evaluace vyplývá možné ohrožení v ovlivnění komunikačních partnerů, reliabilitě dat a možnost příznivé a méně kritické analýzy. Data, která jsou poskytována místními aktéry, mívají různou strukturu, obsah i validitu. Navíc je obvykle nelze ověřit z jiných zdrojů.

Na odstranění těchto limitů byla pro zjištění spokojenosti se spoluprací ASZ a členů pracovní skupiny vybrána kvantitativní metodologie. Data byla sbírána bez přítomnosti KIV a to za pomoci dotazníkového šetření, které rozeslal samotný evaluátor či evaluátorka.

Jako kontrolní mechanismus byly vytvořeny tzv. mikrotýmy tvořené dvěma evaluátory. Navzdory vnitřní kontrole však nelze vyloučit určité zkreslení dat. V projektu IKV je pak aplikována i tzv. externí průběžná evaluace zajištěná externími subjekty. Odbornost postupů evaluací je zároveň kontrolována tzv. interní oponentní skupinou ASZ.

4 Popis výchozího stavu spolupráce aktérů v lokalitě

V roce 2013 byla na území Krnova realizována analýza sociálního vyloučení, o dva roky později město Krnov podepsalo memorandum o spolupráci s ASZ a přistoupilo ke KPSVL. Jedná se o jednu z prvních lokalit, která navázala spoluprací s ASZ. V tomto období ještě oblast vzdělávání nebyla samostatnou oblastí s personální dotací KIV.

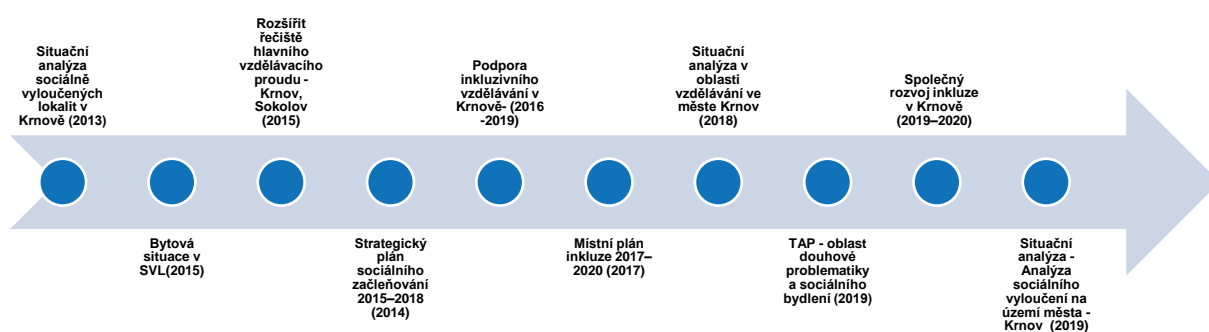
Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, reg. č. projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586.

Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Vzdělávání bylo součástí SPSZ, kdy koordinaci pracovní skupiny zajišťoval lokální konzultant v rámci projektu OPZ Systémové zajištění sociálního začleňování. Osamostatnění oblasti vzdělávání proběhlo až v roce 2016, což vedlo i ke vzniku nového strategického dokumentu Místní plánu inkluze, který byl v roce 2017 schválen městem. Na sepsání dokumentu se podílelo 24 členů pracovní skupiny³.

Na území Krnova byly realizovávány dva projekty KPSVL zaměřené na vzdělávání, které v prvním období nastavily spolupráci jedenácti aktérů⁴. Druhým projektem bylo propojeno už dvanáct aktérů, do realizace projektu se přidala MŠ Karla Čapka, která se nemohla spolupodílet na prvním projektu, protože se jedná o speciální mateřskou školu. Toto omezení v období podávání druhého projektu již neplatilo.

Schéma 1 – Výstupy ASZ týkající území města Krnova

³ Město Krnov (odbor školství, kultury a sportu); ZŠ Dvořákův okruh; ZŠ Smetanův okruh; ZŠ Žižkova; ZŠ Janáčkovo náměstí; MŠ Žižkova; MŠ, ZŠ, SŠ Slezská diakonie; MŠ Svatováclavská; MŠ náměstí Míru; MŠ Mikulášská; MŠ Jirásková; MŠ Hlubčinská; MŠ Maxima Gorkého; MŠ Slunečnice; MŠ Karla Čapka; SUŠ varhanářská; Střední pedagogická a Střední zdravotnická škola; SŠ průmyslová; Slezská diakonie – Sociální asistence; Armáda spásy; Eurotopia; Reintegra; NZDM Zvídálek; Střední odborná škola a Základní škola (Albrechtice). Další deset aktérů se na tvorbě MPI zřejmě podílelo v nižší míře.

⁴ Realizátorem projektu byla NNO Reintegra, v partnerství s: Město Krnov (odbor školství, kultury a sportu); ZŠ Dvořákův okruh; ZŠ Smetanův okruh; ZŠ Žižkova; ZŠ Janáčkovo náměstí; MŠ Slunečnice; Slezská diakonie – Sociální asistence; Armáda spásy; Eurotopia; Střední pedagogická a Střední zdravotnická škola.

Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, reg. č. projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586.

Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

5 Popis klíčových aktivit realizovaných v lokalitě v rámci spolupráce

V rozhovorech s KIV a s členy a členkami pracovní skupiny Vzdělávání se ukázalo, že pro kvalitní navázání spolupráce mezi ASZ a aktéry změny v Krnově byla stěžejním personální stabilizace zaměstnanců ASZ působících v daném území. Před vznikem pracovní skupiny Vzdělávání se na pozici lokálního konzultanta vystřídal čtyři osoby. V případě Krnova se nepodařilo realizovat vstupní analýzu ještě před vznikem MPI, analýza byla hotová čtyři měsíce po schválení MPI. Od počátku spolupráce ASZ s městem Krnov bylo úspěšně žádáno o dva projekty v rámci výzev KPSVL. Jedná se o projekty Podpora inkluzivního vzdělávání v Krnově (2016-2019, realizátor Reintegra) a Společný rozvoj inkluze v městě Krnov (2019-2022, realizátor ZŠ Janáčkovo nám.), který navazuje na aktivity předchozího projektu. V Tabulce 2 uvádíme přehled realizace klíčových aktivit s komentářem.

Tabulka 2 – Popis klíčových aktivit, jejich realizace, doplněno o komentář

Klíčová aktivita	Název aktivity	Realizace	Komentář
KA1	Koordinace a síťování	listopad/prosinec 2016	Krnov byl ve vzdálené dílčí podpoře.
KA1	Podpora strategického plánování: příprava a schvalování MPI	příprava od jara 2017, schváleno prosinec 2017	Pro aktéry bylo motivací sepsat MPI, výzva KPSVL. V té době vzniklo nebo vznikalo několik strategických dokumentů (např. SPSZ, MAP).
KA2	Poskytování odborného a projektového	2016-2019	Podpora inkluzivního vzdělávání v Krnově, úspěšným žadatelem Reintegra.

Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, reg. č. projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586.

Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

	poradenství: využívání projektového poradenství ASZ, podpoření žadatele o projekty	2019-2022	Společný rozvoj inkluze v Krnově, úspěšným žadatelem ZŠ Janáčkovo náměstí.
KA3	Poradenství v oblasti komunikace: Komunikační plány, PR podpora	komunikační strategie - duben/červen 2018	Strategie se zaměřuje na zlepšování spolupráce mezi školou a rodinou a zapojení rodičů do aktivit škol. Má za cíl podpořit význam aktivity naplňující MPI.
KA3	Podpora aktivizace místních aktérů: realizace akcí na podporu IKV (odborné workshopy, veřejná setkání), zapojení do dalších aktivit (např. zahraniční exkurze, tuzemské stáže)	Odborný workshop I - leden/březen 2019	Veřejné setkání plánováno v roce 2020.
KA4	Analýzy místních vzdělávacích systému: realizace vstupní analýzy	Vstupní analýza - duben/ červenec 2018	Analýza je veřejně dostupným dokumentem.

6 Vyhodnocení spolupráce z perspektivy zapojených aktérů⁵

6.1 Fungování PS, koordinace a síťování místních aktérů

Fungování pracovní skupiny

KIV disponoval kontakty na členy a členky pracovní skupiny na základě předchozí spolupráce ASZ s městem v rámci projektu OPZ. Pracovní skupinu Vzdělávání v roce 2020 tvořilo 11 členů, jednalo se o ředitele ZŠ Janáčkovo náměstí, ředitelky ZŠ Žižkova a ZŠ Dvořákův okruh a zástupkyni ZŠ Smetanův okruh, ředitelku MŠ Karla Čapka a MŠ Sluníčko, zástupce NNO Armády Spásy, Eurotopie, Slezské Diakonie, předškolního centra, vedoucí Odboru školství, kultury a sportu. Dle odpovědí respondentů a respondentek dotazníku byla účast na pracovních skupinách vysoká. Více než polovina respondentů a respondentek se účastnila téměř všech pracovních setkání. Zpočátku byla frekvence vyšší, podle koordinátorky inkluzivního vzdělávání už postupem času nebylo tolik důvodů ke svolávání pracovní skupiny. Častější jednání pracovní skupiny byly potřeba při tvorbě MPI a psaní projektů KPSVL. V roce 2020 se pracovní skupina scházela zhruba desetkrát ročně. Dle odpovědí respondentů a respondentek je tato frekvence dostačující, podobně hodnotí i délku setkávání. Členové a členky pracovní skupiny se dále setkávají i v rámci společné platformy, která je organizována jako součást projektu Společný rozvoj inkluze v Krnově.

Koordinace

KIV čelila výzvě, jak motivovat aktéry v období, kdy v Krnově probíhala další pracovní skupina zaměřená na vzdělávání (MAS) a nebylo ani zcela zřejmé, proč psát nový dokument, když vzdělávání bylo součástí SPSZ. Jako motivace se jevila výzva KPSVL. V Krnově v té době byl již realizován projekt zaměřený na inkluzivní vzdělávání skrze

---

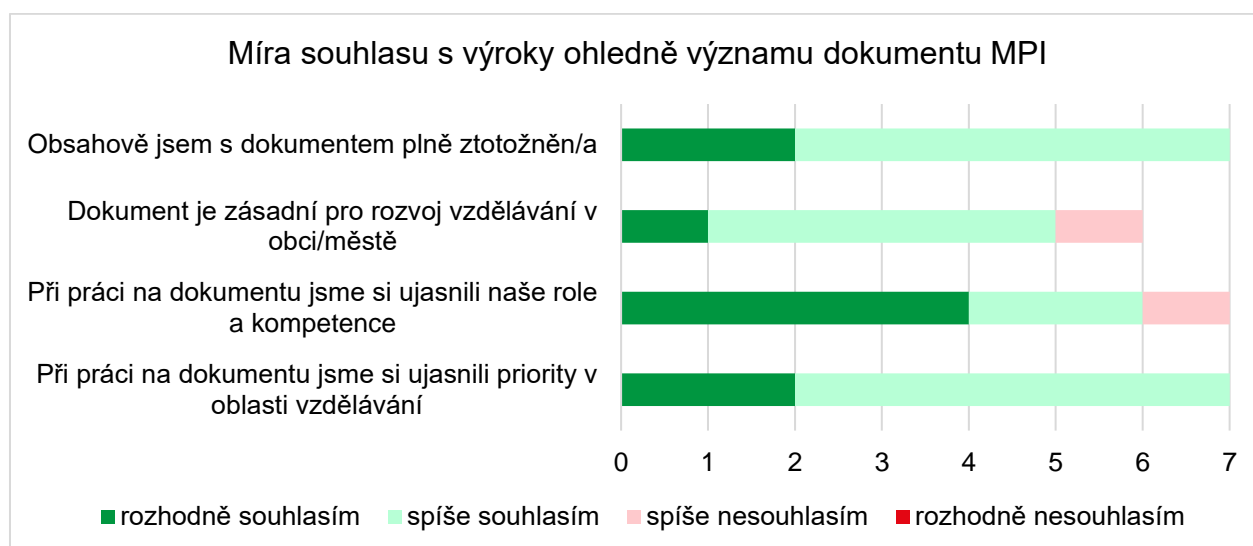
⁵ Vyhodnocení spolupráce z perspektivy zapojených aktérů čerpá data dotazníkového šetření Hodnocení partnerství. Členové pracovní skupiny byli osloveni skrze platformu pro dotazníkové šetření I-dotaznik.cz a pomocí elektronické komunikace. Celkově bylo osloveno 11 osob, dotazník vyplnilo 7 z nich, návratnost tedy činila 63,6 %. Dotazník byl rozeslán 28. 5. 2020 a dva týdny na to byla osloveným osobám poslána připomínka k účasti.

KPSVL a dokument MPI umožnil aktérům další financování těchto aktivit. Z pohledu současného stavu aktéři na MPI nahlíží spíše pozitivně. Po obsahové stránce se aktérům podařilo vytvořit takový dokument, se kterým se mohli dle svých odpovědí v dotazníku ztotožnit všichni.

Koncepce inkluzivního vzdělávání na úrovni MPI se jeví konzistentní napříč aktéry (viz Graf 1). Ze 7 aktérů pracovní skupiny, kteří vyplnili dotazník, jich 5 souhlasilo, že se jedná o zásadní dokument pro rozvoj inkluzivního vzdělávání, pouze jedna odpověď byla spíše negativní. Podobně jedna negativní odpověď byla zaznamenána i v případě otázky zaměřené na ujasnění kompetencí.

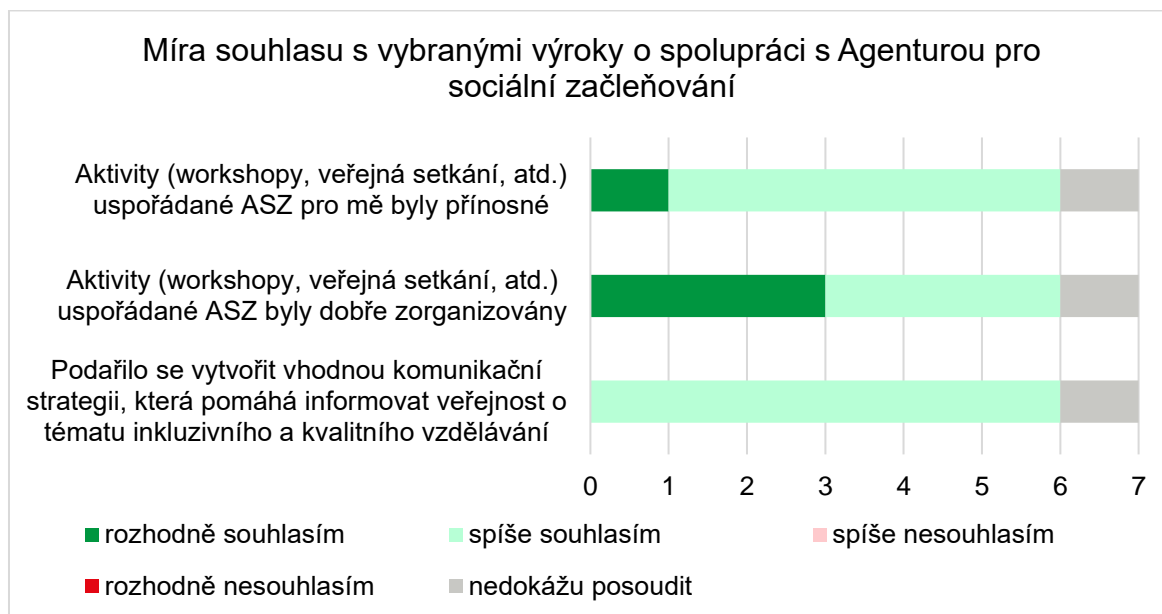
Graf 1 - Míra souhlasu s výroky ohledně významu dokumentu MPI

Zdroj: data z dotazníků Hodnocení partnerství

Součástí tvorby MPI bylo i vytvoření komunikační strategie, které měla být nápomocná při komunikaci a informovanosti veřejnosti o tématu IKV. Naplněnost tohoto cíle optikou členů a členek pracovní skupiny je spíše pozitivní, kdy většina dotázaných aktérů souhlasila s tím, že se podařilo vytvořit vhodnou komunikační strategii, která pomáhá informovat veřejnost o tématu inkluzivního a kvalitního vzdělávání (viz Graf 2).

Graf 2 - Míra souhlasu s vybranými výroky o spolupráci s ASZ

Zdroj: data z dotazníků Hodnocení partnerství

Podle dotazovaných členů pracovní skupiny by do činnosti pracovní skupiny Vzdělávání měli být zapojeni více zástupci Orgánu sociálně-právní ochrany dětí (83 % dotazovaných) a zástupci Moravskoslezského kraje (50 %). V případě spolupráce s OSPOD se jedná i o otázku propojení sociálního odboru a odboru školství, kultury a sportu. Dle respondenta nebo respondentky se otázka pojí zejména s předškolním vzděláváním: „Rozvoj vzdělávání souvisí s docházkou, a to už předškolní. Potřebná je spolupráce s OSPOD, která vážne. Jedná se o legislativní nebo lidský faktor?“ Spolupráci s OSPOD zmiňovali i ředitelé a ředitelky základních škol, kterým chyběly informace o tom, jak jsou řešeny problémy v rodinách žáků, na které OSPOD upozornili.

Vyšší míra zapojení zástupců kraje se může propojovat s otázkou sekundárního vzdělávání. V Krnově je omezená nabídka učňovských oborů, proto podle dotazovaných zástupců ZŠ mnoho žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí dojíždí například do Albrechtic, přičemž studia zde často velmi brzo zanechají v důsledku náročnosti dojíždění.

Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, reg. č. projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586.

Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Podle 33 % dotazovaných členů pracovní skupiny by se měli více do činnosti pracovní skupiny zapojit ředitelé mateřských a základních škol, pracovníci neziskových organizací, poskytovatelé sociálních služeb a pracovníci školských poradenských zařízení. Jmenovaní aktéři, s výjimkou školských poradenských zařízení, jsou součástí pracovní skupiny, jde tedy možná spíše o intenzitu a motivovanost některých aktérů. 17 % respondentů uvedlo, že vyšší zapojení žádného z nabízených subjektů není třeba.

Tabulka 3 – Potřeba většího zapojení institucí nebo orgánu do spolupráce pro rozvoj IKV

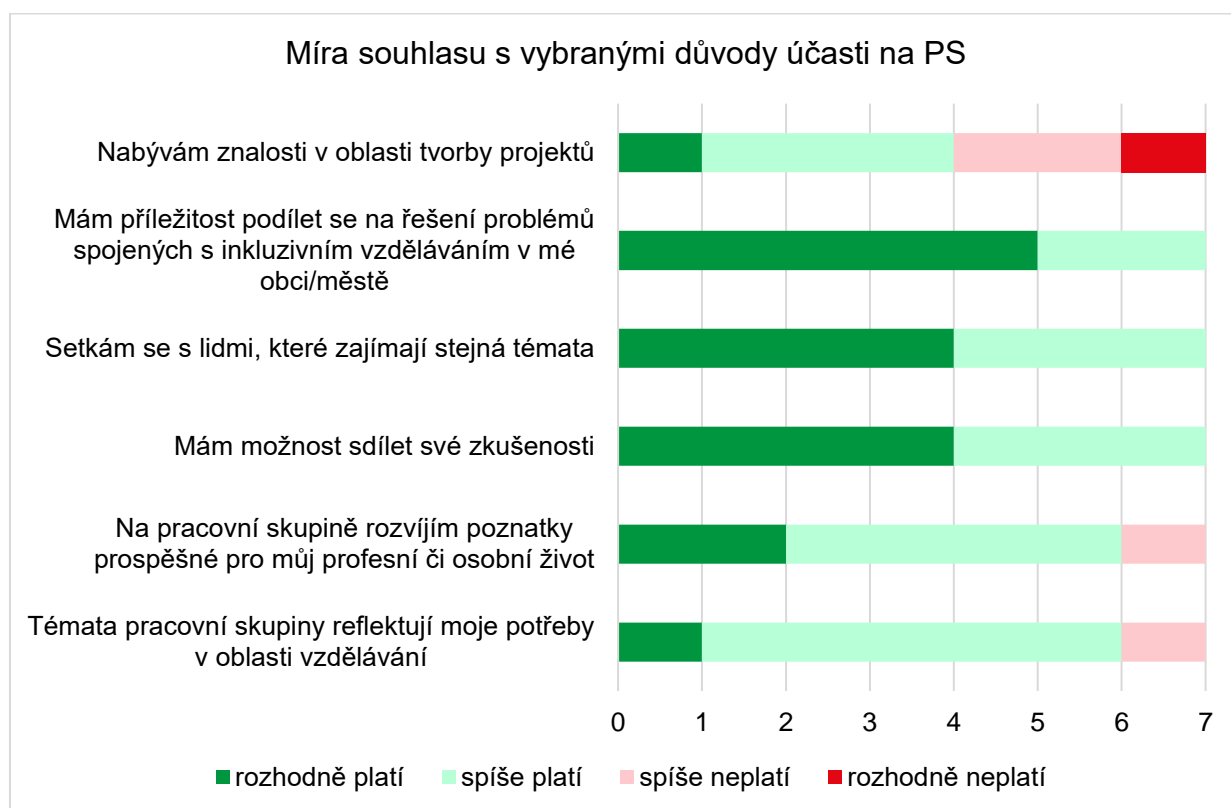
Typ instituce	%
Orgán sociálně-právní ochrany dětí	83,3
Kraj	50,0
Obec	33,3
Ředitelé MŠ	33,3
Ředitelé ZŠ	33,3
Neziskové organizace	33,3
Poskytovatelé sociálních služeb	33,3
Školská poradenská zařízení	33,3
Ředitelé SŠ	16,7
Pedagogičtí pracovníci	16,7
Agentura pro sociální začleňování	16,7
Žádný	16,7

Poznámka: otázka byla s možností více odpovědí

6.2 Motivace místních aktérů

K účasti na jednání pracovní skupiny Vzdělávání nejvíce motivovala dotazované členy a členky pracovní skupiny příležitost podílet se na řešení problémů spojených s inkluzivním vzděláváním v Krnově. Dále pro ně byla důležitá možnost setkat se s lidmi, které zajímají stejná témata a možnost sdílet své zkušenosti ve sledované oblasti. Naopak nejméně respondentů a respondentek souhlasilo s tím, že by jejich účast na jednání pracovní skupiny vedla k nabývání nových znalostí v oblasti tvorby projektů.

Graf 3 - Míra souhlasu s vybranými důvody účasti na PS

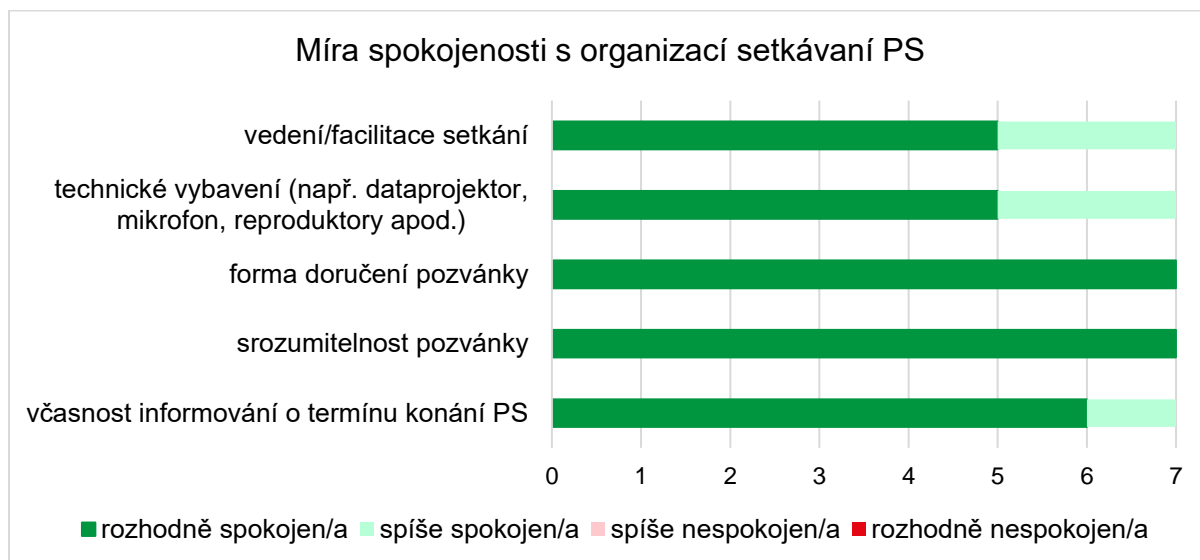

Zdroj: data z dotazníků Hodnocení partnerství

6.3 Spokojenost s organizací PS a kvalita organizačního zajištění

Dotazovaní členové pracovní skupiny Vzdělávání v Krnově byli téměř maximálně spokojeni s organizací setkávání pracovní skupiny, nejvíce se srozumitelností pozvánek a formou jejich doručení. Většina dotazovaných členů pracovní skupiny byla rozhodně spokojena i s včasností informování o termínu konání pracovní skupiny, s vedením/facilitací setkání a s technickým vybavením používaným během setkání pracovní skupiny.

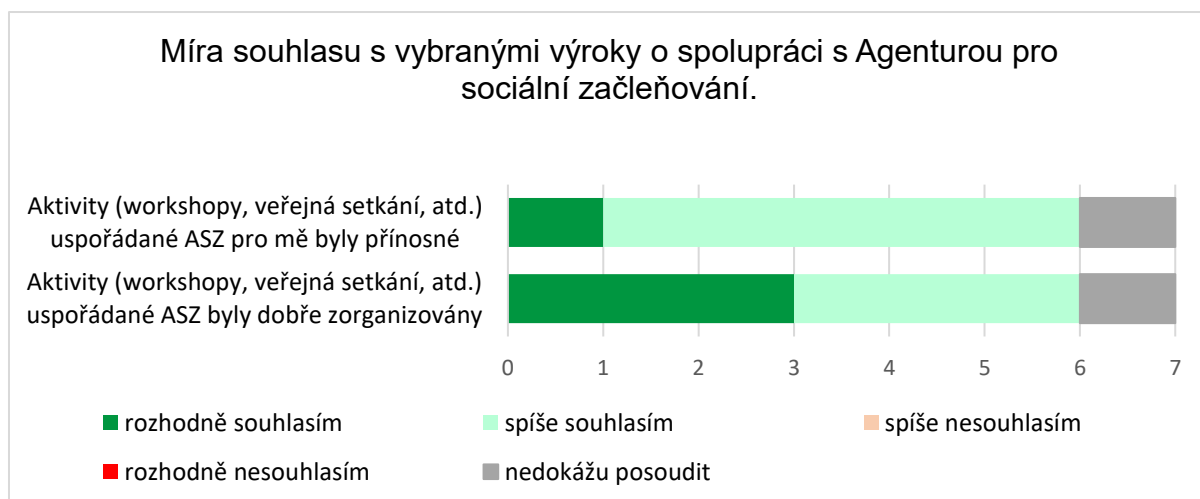
Graf 4 - Míra spokojenosti s organizací setkávání PS

Zdroj: data z dotazníků Hodnocení partnerství

Z hlediska spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování souhlasili nejvíce dotazovaní členové a členky pracovní skupiny s tím, že aktivity pořádané ASZ byly dobře zorganizovány.

Graf 5 - Míra souhlasu s vybranými výroky o spolupráci s ASZ

Zdroj: data z dotazníků Hodnocení partnerství

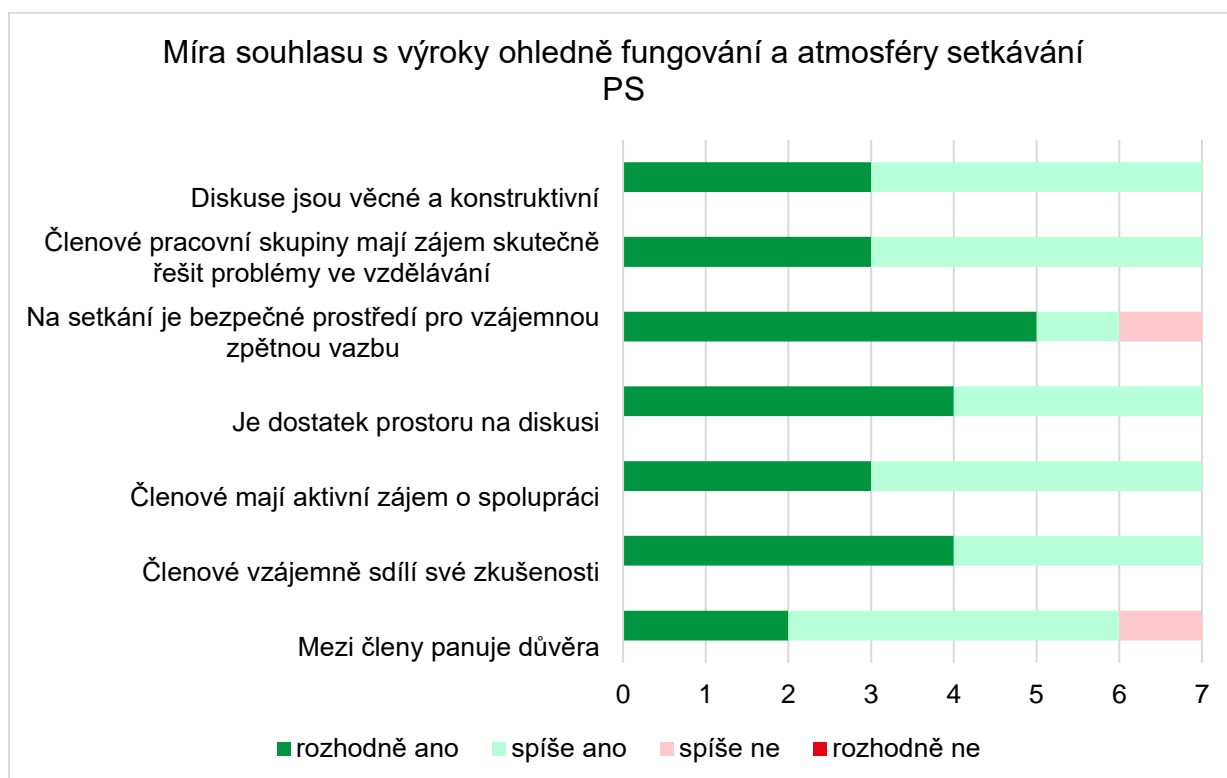
Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, reg. č. projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586.

Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

6.4 Komunikace a řešení problémů

Většina dotazovaných členů a členek pracovní skupiny rozhodně souhlasila s tím, že na setkání pracovní skupiny je bezpečné prostředí pro vzájemnou zpětnou vazbu, že je zde dostatek prostoru na diskuzi a že členové a členky pracovní skupiny vzájemně sdílejí své zkušenosti. Dále všichni dotazovaní členové pracovní skupiny rozhodně nebo spíše souhlasili s tím, že diskuze na pracovních skupinách jsou věcné a konstruktivní, že členové a členky pracovní skupiny mají zájem skutečně řešit problémy ve vzdělávání a v neposlední řadě, že členové a členky pracovní skupiny mají aktivní zájem o spolupráci. Jeden respondent spíše nesouhlasil s tím, že na setkání je bezpečné prostředí pro vzájemnou zpětnou vazbu a že by mezi členy a členkami panovala důvěra.

Graf 6 - Míra souhlasu s výroky ohledně fungování a atmosféry setkávání PS

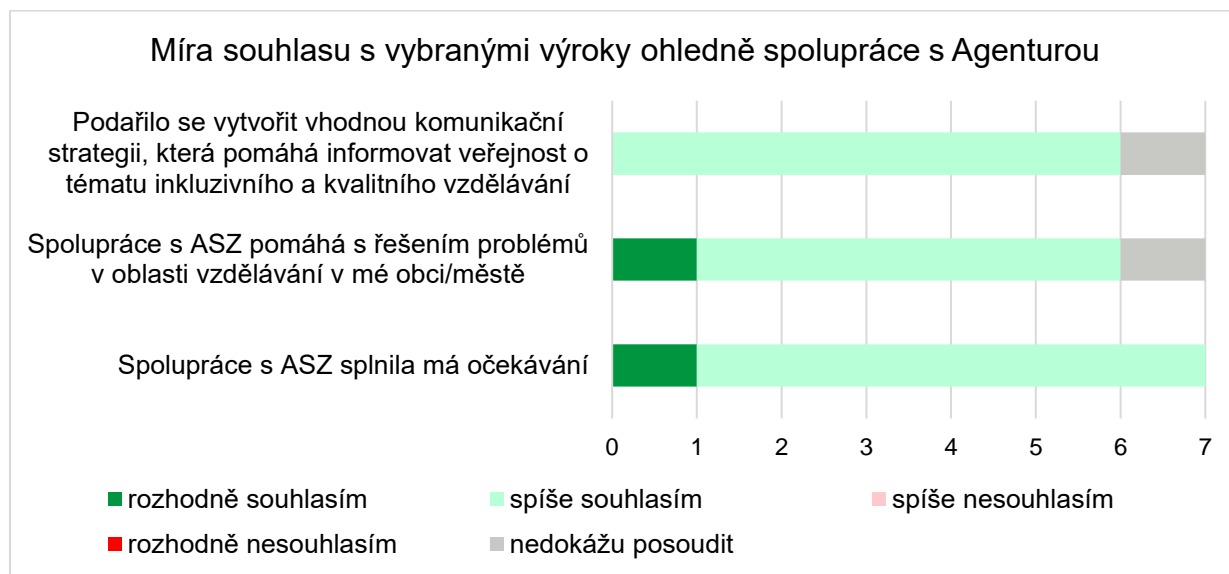
Zdroj: data z dotazníků Hodnocení partnerství

Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, reg. č. projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586.

Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Respondenti a respondentky souhlasili i s tím, že spolupráce s ASZ splnila jejich očekávání a pomáhá s řešením problémů v oblasti vzdělávání v Krnově. Žádné stanovisko nebylo negativní a respondenti se vyjadřovali spíše pozitivně.

Graf 7 - Míra souhlasu s vybranými výroky ohledně spolupráce s ASZ

Zdroj: data z dotazníků Hodnocení partnerství

6.5 Vnímání KIV ze strany členů PS

Konzultant inkluzivního vzdělávání v Krnově si u dotazovaných členů a členek pracovní skupiny Vzdělávání vybudoval důvěru, sdílel podle nich informace, zapojoval se do diskuze, aktivně podporoval spolupráci a zájmy členů a členek pracovních skupin. Členové a členky pracovní skupiny také konzultanta inkluzivního vzdělávání hodnotili pozitivně v tom smyslu, že se mu dařilo věcně řídit diskuzi a že při nesouladu názorů členů a členek aktivně hledá shodu. Podobně měl také KIV dobré organizační schopnosti. Dotazovaní členové a členky pracovní skupiny si naopak nebyli jistí nestranností KIV a tím, zda je odborník na problematiku inkluzivního a kvalitního vzdělávání.

Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, reg. č. projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586.

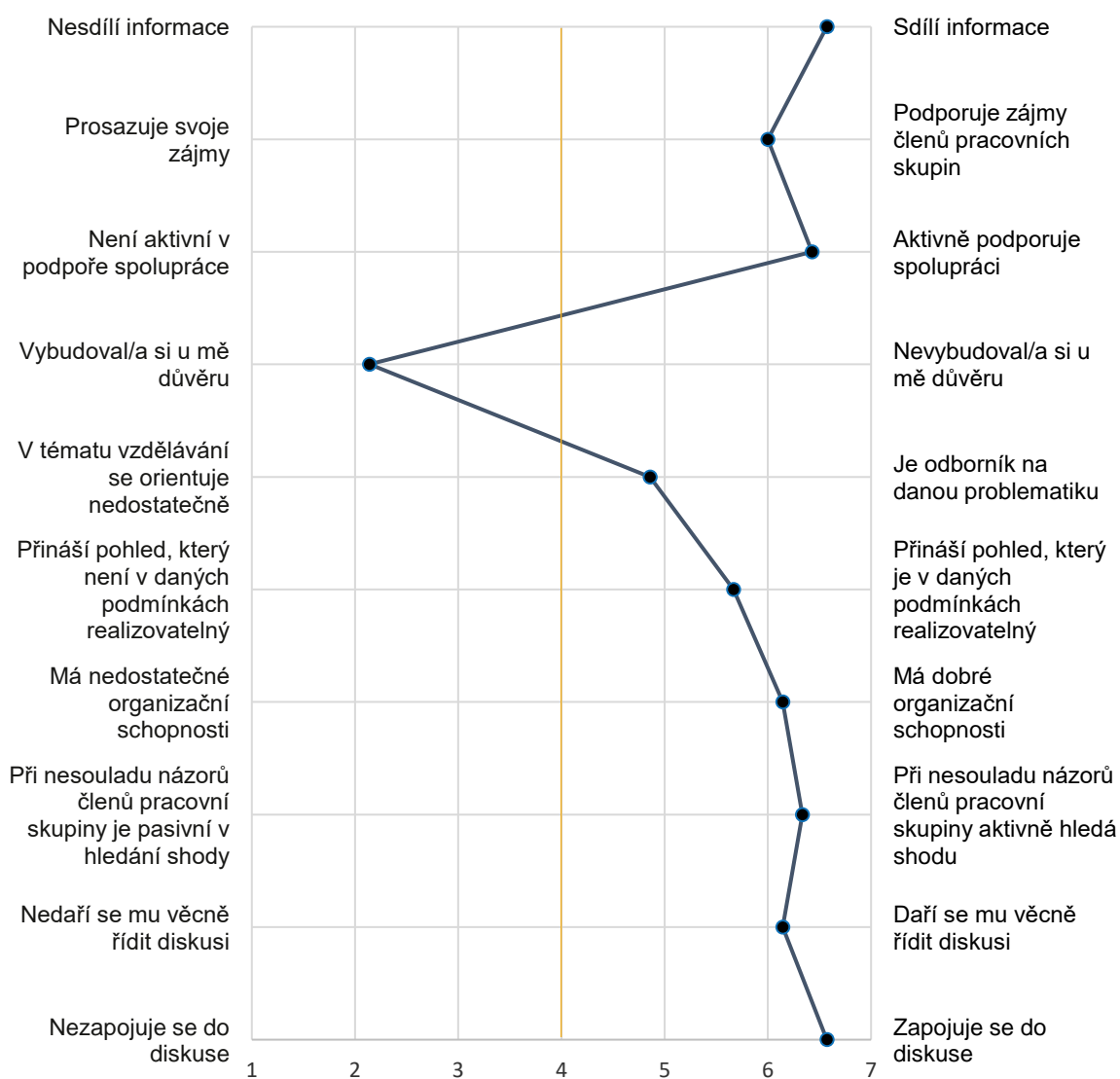
Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Detailnější popis hodnocení KIV poskytuje Graf 8, který prezentuje výsledky sémantického diferenciálu. Členové a členky pracovní skupiny měli volit mezi dvěma charakteristikami KIV. Ve výsledném grafu jsou zaznačeny průměrné odpovědi členů a členek pracovní skupiny. Žlutá linie reprezentuje neutrální hodnocení, které znamená, že členové a členky si obě nabízené charakteristiky spojují s KIV, nebo naopak ani jedna charakteristika neodpovídá jim vnímaným vlastnostem KIV. Čímž blíže je bod na Grafu ke krajům, tím lépe KIV podle členů a členek pracovní skupiny odpovídá dané charakteristice.

Graf 8 – Hodnocení KIV ve vybraných parametrech členy a členkami PS

Hodnocení KIV ve vybraných parametrech členy a členkami PS

Zdroj: data z dotazníků Hodnocení partnerství

6.6 Udržitelnost

Jelikož se členové pracovní skupiny setkávají pravidelně v rámci projektu Společný rozvoj inkluze v Krnově, je zde vysoká pravděpodobnost udržitelnosti rozvoje IKV. V Krnově se nejedná o první projekt zaměřený na podporu IKV. Na druhou stranu dle respondenta nebo respondentky je potřeba zachovat působení ASZ v území. Ve volném komentáři⁶ se respondent nebo respondentka vyjádřili: „Nadále zachovat působení Agentury.“ Pro zkvalitnění metodické podpory si aktéry na území Krnova přejí: „Sdílení inkluzivních poznatků v zahraničí.“

7 Zhodnocení spolupráce a doporučení do budoucna

V důsledku nestability personálního obsazení pozice lokálního konzultanta, která provázela první roky spolupráce ASZ s městem Krnov, je patrná potřeba vyšší podpory lokálního konzultanta ze strany RC a metodiků ASZ při vstupu do nové lokality. Dále je vhodné se více zaměřit na vzdělávání konzultanta inkluzivního vzdělávání, který nebyl všemi aktéry vnímán jako odborník v oblasti inkluzivního vzdělávání.

Samotní členové a členky se vyjádřili spíše pozitivně k fungování PS. Pozitivní hodnocení může i odrážet fakt, že se jedná o spoluřešitele dvou projektů. Mezi těmito členy je přítomen sdílený zájem o udržení partnerství, z čehož mají prospěch v podstatě všichni zapojení aktéři. Jistá míra konzistence zájmů ředitelů a ředitelk základních škol byla vyjádřena i v minulosti při řešení začlenění žáků a žaček zrušené školy, kdy se jednalo převážně o romské žáky a žačky. Řešení této situace záviselo právě na shodě o potřebě rovnoměrného začlenění žáků a žaček mezi všechny základní školy.

---

⁶ Znění otázky: Je něco, co považujete za důležité a co byste rád/a dodal/a-? Budeme rádi za každý další postřeh týkající se předchozích témat nebo Vašeho hodnocení spolupráce a rozvoje vzdělávání ve Vaší obci/měště.